



سه شنبه پنجم مرداد ماه ۱۴۰۰

سال هفتاد و هفتم شماره ۲۲۲۴۱

# روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

## قوه قضائیه

شامل: قوانین - مذاکرات مجلس شورای اسلامی - رویه‌های قضائی - عهدنامه‌ها - آئیننامه‌ها

WWW.RRK.IR

WWW.DASTOUR.IR

تصویب‌نامه‌ها - تصمیم‌نامه‌ها - اساسنامه‌ها و آگهیها

تک شماره ۴۵۰۰ تومان

عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)

صفحه

دستگاه اجراءکننده

تاریخ تصویب

۱ آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف)، (ب) و (ج) تبصره (۱) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت نفت سازمان برنامه و بودجه کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - صندوق توسعه ملی

۱۴۰۰/۴/۲۳

۲ آیین‌نامه تضمین معاملات مشارکت عمومی - خصوصی

وزارت امور اقتصادی و دارایی سازمان برنامه و بودجه کشور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۰/۴/۲۰

۵ سیاست‌های اجرایی تشویق و حمایت از کارآفرینان پیشرو

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت امور خارجه - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت آموزش و پرورش - معاونت علمی و فناوری رییس جمهور - سازمان برنامه و بودجه کشور - سازمان ملی بهره‌وری ایران - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

۱۴۰۰/۴/۲۰

۶ رأی شماره‌های ۲۴۱ و ۲۴۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال مواد ۲، ۳، ۴ و ۷ از مصوبه شماره ۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶ شورای اسلامی شهر نیشابور ۲ - ابطال ماده ۳ و ماده ۱ مصوبه شماره ۲۳۶۲ - ۱۳۹۶/۱۰/۵ شورای اسلامی شهر نیشابور

شورای اسلامی شهر نیشابور

۱۴۰۰/۲/۲۱

## قوانین و مقررات عمومی

۱۴۰۰/۴/۲۶

شماره ۴۴۵۶۳/ت/۴۵۸۸۰۴

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت نفت

سازمان برنامه و بودجه کشور

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - صندوق توسعه ملی

هیأت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۴/۲۳ به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف)، (ب) و (ج) تبصره (۱) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی بندهای (الف)، (ب) و (ج) تبصره (۱) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- قانون: قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور.

۲- سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور.

۳- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۲- سهم صندوق توسعه ملی در سال ۱۴۰۰ از منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی موضوع بندهای (الف) و (ب) تبصره (۱) قانون، تا سقف (۳۶۵/۰۰۰/۰۰۰) بشکه در سال (یک میلیون بشکه روزانه)، معادل (۰/۲۰٪) و مازاد بر آن معادل (۰/۳۸٪) است. وزارت نفت (شرکت ملی نفت ایران) مکلف است پس از صادرات (۳۶۵/۰۰۰/۰۰۰) بشکه نفت خام و میعانات گازی در سال ۱۴۰۰، سیاهه‌های نفتی مازاد را به بانک مرکزی اعلام نماید تا این بانک نسبت به تسهیم متناسب سهم صندوق توسعه ملی اقدام نماید.

تبصره - صادرات نفت و میعانات گازی مازاد بر بندهای (الف) و (ب) تبصره (۱) قانون و همچنین سایر بندهای قانون، از جمله بند (ی) تبصره (۱) قانون، تابع تسهیم خاص خود است.

ماده ۳- به استناد بند (الف) تبصره (۱) قانون، سهم صندوق توسعه ملی از منابع وصولی حاصل از خالص صادرات گاز (۰/۲۰٪) تعیین می‌شود.

ماده ۴- بانک مرکزی موظف به اجرای اقدامات زیر است:

۱- منابع حاصل از استفاده از صندوق توسعه ملی از جمله مابه‌التفاوت هجده درصد (۰/۱۸٪) سهم صندوق در سال ۱۴۰۰ را به استناد ردیف درآمدی (۳۱۰۷۰۵) جدول شماره (۵) قانون و همچنین بند (ج) تبصره (۴) قانون، به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی (ای - تی - اس) تسعیر و به ردیف درآمدی مذکور واریز نماید.

### آیین‌نامه تضمین معاملات مشارکت عمومی - خصوصی

**ماده ۱-** هدف این آیین‌نامه، به حداقل رساندن خطرپذیری (ریسک) برای سرمایه‌پذیر و سرمایه‌گذار از طریق ارائه تضمین‌های لازم برای فرآیند انتخاب سرمایه‌گذار و قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی در طرح‌ها/پروژه‌ها است و دامنه کاربرد آن شامل خطرپذیری (ریسک)‌های سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر بر اساس تعاریف مندرج در ماده (۲) این آیین‌نامه می‌باشد.

**ماده ۲-** در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

**۱- مشارکت عمومی - خصوصی:** سازوکاری که در آن، طرف عمومی به منظور تأمین کالاها و یا خدماتی که در شرح وظایف می‌باشد یا مولدسازی دارایی‌های متعلق به وی، از ظرفیت‌های طرف خصوصی استفاده می‌نماید. در این سازوکار، طرف خصوصی مسئولیت سرمایه‌گذاری یا ارائه کالا یا خدمت و یا هر دو این وظایف را به عهده دارد و حسب مورد تمام یا بخشی از وظایف و مسئولیت‌های تأمین این کالاها و خدمات مانند پدیدآوری، طراحی، ساخت، تأمین مالی، تجهیز، نوسازی، بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری، پیاده‌سازی نظام فناوری اطلاعات را نیز می‌تواند به عهده بگیرد. در مقابل، طرف عمومی علاوه بر نظارت بر کمیت، کیفیت و زمان ارائه کالاها و خدمات، از طرف خصوصی حمایت‌های لازم را به عمل می‌آورد.

**۲- قرارداد مشارکت:** قراردادی که طی آن طرف عمومی به منظور تأمین کالاها و یا خدماتی که در شرح وظایف یا برای انجام وظایف وی مورد نیاز است از ظرفیت‌های طرف خصوصی استفاده می‌کند و طرف خصوصی مسئولیت سرمایه‌گذاری یا ارائه کالا یا خدمت را به عهده دارد و ایفای تعهدات بخش خصوصی از محل منافع دوره‌ی بهره‌برداری جبران می‌شود و به طور مستقیم در خطرپذیری (ریسک) پروژه سهیم است.

**۳- سرمایه‌پذیر (طرف عمومی):** دستگاه‌های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ - و اشخاص حقوقی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - و اشخاص حقوقی موضوع ماده (۴۰) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳ -

**۴- سرمایه‌گذار (طرف خصوصی):** اشخاص بخش خصوصی و تعاونی ایرانی، اشخاص خارجی و سایر اشخاصی که طبق قوانین و مقررات اجازه سرمایه‌گذاری دارند.

**۵ - شرکت پروژه:** شخص حقوقی که طبق قوانین جاری کشور توسط طرف خصوصی منتخب صرفاً برای انعقاد و اجرای قرارداد مشارکت، تأسیس می‌شود.

**۶ - فرآیند ارجاع کار:** مجموعه اقداماتی که برای انتخاب سرمایه‌گذار و انعقاد قرارداد، طبق قوانین و مقررات مربوط به مشارکت عمومی - خصوصی صورت می‌پذیرد.

**۷- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار:** تضمینی که اشخاص، برای اثبات قصد و حداقلی از توان خود، برای شرکت در فرآیند ارجاع کار به نفع سرمایه‌پذیر می‌سپارند تا وی آنان را در مراحل بعدی ارجاع کار شرکت دهد.

**۸ - تضمین اجرا:** تضمینی که سرمایه‌گذار به منظور اثبات پایبندی به انجام تعهدات اجرای پروژه به سرمایه‌پذیر ارائه می‌نماید.

**۹- تضمین بهره‌برداری:** تضمینی که سرمایه‌گذار به منظور اثبات انجام تعهدات خود مطابق با شرح خدمات دوره بهره‌برداری قرارداد مشارکت در اختیار سرمایه‌پذیر قرار می‌دهد.

**۱۰- تضمین انتقال:** تضمینی که قبل از پایان دوره قرارداد توسط سرمایه‌گذار/شرکت پروژه به سرمایه‌پذیر داده می‌شود تا سرمایه‌گذار در زمان انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر مطابق اسناد و مدارک قراردادی نسبت به نوسازی و بازسازی مجدد پروژه جهت بهره‌برداری مطلوب سرمایه‌پذیر اقدام نماید.

**۱۱- ضمانت‌نامه:** سندی غیرقابل برگشت و عندالمطالبه برای ایفای تعهدات متعهد که شخص ثالثی (ضامن) حسب درخواست متعهد (مضمون عنه) و با رعایت ضوابط مربوط تعهد می‌کند در سررسید یا شرایط معین مبلغ معینی را بابت موضوع خاصی که مربوط به تعهد اصلی (مضمون عنه) است به ذی‌نفع تعهد اصلی (مضمون له) یا به حواله‌کرد او بپردازد.

**۱۲- اعتبار اسنادی:** سند الزام‌آوری که با تنظیم و مبادله آن، سرمایه‌پذیر از بانک درخواست می‌کند تا انجام مراحل پرداخت به سرمایه‌گذار، در چهارچوب قرارداد پس از تأیید وی تعهد شود.

**۱۳- دارایی در معرض خطر:** بخشی از اموال یا دارایی‌های هریک از طرفین قرارداد مشارکت که با اهدافی مانند تکمیل، توسعه، بهره‌برداری، تبدیل یا فرآوری به‌صورت امانت، در اختیار و یا در تصرف طرف دیگر و در معرض یا احتمال آسیب ناشی از تعدی یا تفریط طرف مختار یا متصرف قرار می‌گیرد.

**۱۴- هزینه سرمایه‌گذاری پروژه:** مجموع هزینه‌های ثابت و متغیر احداث یک پروژه در یک دوره زمانی مشخص و هزینه‌های تأمین مالی.

۲- سهم دولت از منابع حاصل از صادرات میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی را به استناد ردیف درآمدی (۲۱۰۱۰۲) جدول شماره (۵) قانون، به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی (ای - تی - اس) تسعیر و نود و پنج و نه دهم درصد (۹۵/۹٪) وجوه حاصل را به‌عنوان سهم دولت به ردیف (۲۱۰۱۰۲) و چهار و یک دهم درصد (۴/۱٪) درصد باقیمانده را به ردیف درآمدی (۲۱۰۱۰۹) جدول شماره (۵) قانون واریز نماید.

۳- تا سقف هشت میلیارد (۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار را به استناد جزء (۳) بند (ب) تبصره (۱) قانون، برای واردات کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی با ارز ترجیحی اختصاص دهد.

۴- پس از اختصاص منابع ارزی مورد نیاز برای اجرای بند (۳) این ماده، باقیمانده منابع حاصل از صادرات نفت خام را به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی (ای - تی - اس) تسعیر و معادل نود و پنج و نه دهم درصد (۹۵/۹٪) از وجوه حاصل از تسعیر منابع ارزی صادرات نفت خام (به نرخ ترجیحی و ای - تی - اس) را بلافاصله به‌عنوان سهم دولت به ردیف (۲۱۰۱۰۱) و چهار و یک دهم درصد (۴/۱٪) باقیمانده را به ردیف درآمدی (۲۱۰۱۰۹) جدول شماره (۵) قانون واریز نماید.

۵ - به استناد جزء (۱) بند (ب) تبصره (۱) قانون، سقف منابع حاصل از بندهای (۲) و (۴) این ماده معادل یک میلیون و نهصد و نود و دو هزار و هفتصد و بیست میلیارد (۱,۹۹۲,۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است. به استناد جزء (۲) بند (ب) تبصره (۱) قانون، در صورت افزایش عواید حاصل نسبت به سقف فوق‌الذکر، منابع حاصل را به ردیف (۲۱۰۱۱۲) جدول شماره (۵) قانون واریز کند. منابع حاصل توسط سازمان صرف موارد پیش‌بینی شده در قانون، از جمله افزایش تخصیص اعتبار موارد ذکر شده در جزء (۲) بند (ب) تبصره (۱)، ردیف (۱۹-۵۳۰۰۰۰) و یا ردیف‌های دارای اعتبار از سقف دوم مانند (۸۱-۵۳۰۰۰۰) می‌گردد.

۶ - به استناد جزء (۳) بند (ب) تبصره (۱) قانون در صورت تأمین ارز ترجیحی کمتر از هشت میلیارد (۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار در طول سال و یا توقف تخصیص ارز ترجیحی و یا افزایش تدریجی نرخ ارز مابه‌التفاوت ارز تأمین با هشت میلیارد (۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار را به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی (ای - تی - اس) به‌فروش رسانده و عواید مابه‌التفاوت با نرخ ارز ترجیحی را به ردیف درآمدی (۱۶۰۱۳۶) جدول شماره (۵) قانون واریز نماید. منابع وصولی توسط سازمان صرف کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی می‌شود.

۷- بدهی‌های سررسید و اعلام شده توسط وزارت نفت (شرکت ملی گاز ایران) بابت واردات گاز طبیعی را از محل منابع حاصل از صادرات گاز طبیعی و یا معوقات مربوط به آن پرداخت نماید.

**ماده ۵-** در راستای بند (ج) تبصره (۱) قانون، چنانچه منابع دولت از محل بندهای (۲)، (۴) و (۶) ماده (۴) این آیین‌نامه از دو میلیون و ششصد و نود و دو هزار و هفتصد و بیست میلیارد (۲,۶۹۲,۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال (به تناسب سه ماه) کمتر شود بانک مرکزی مکلف است با اعلام سازمان از موجودی ریالی و ارزی (به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی (ای - تی - اس)) حساب ذخیره ارزی از این حساب برداشت و به حساب خزانه داری کل واریز نماید. در صورت تحقق درآمد مازاد مجموع بندهای فوق نسبت به سقف مقرر، پنجاه درصد (۵۰٪) از مانده حساب ذخیره ارزی در پایان سال به صندوق توسعه ملی واریز می‌گردد.

**ماده ۶-** وزارت نفت مکلف است با همکاری سازمان در اجرای بندهای (ز) و (ی) تبصره (۱) قانون به‌نحو اقدام نماید که منابع و اعتبارات بند (ب) تبصره (۱) قانون کاهش نیابد.

**ماده ۷-** معوقات نفتی و منابع توقیف‌شده حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی پیش از سال ۱۴۰۰، به محض وصول مطابق قوانین سال صادرات ذی‌ربط تسهیم می‌گردد.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

شماره ۴۴۹۱۶/ت ۵۸۱۳۵

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان برنامه و بودجه کشور

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیأت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۴/۲۰ به پیشنهاد شماره ۳۹۹۰۷۳ مورخ ۱۳۹۹/۷/۲۷ سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد اصل یکصد و سی هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در اجرای بند (ب) ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور - مصوب ۱۳۹۵ - آیین‌نامه تضمین معاملات مشارکت عمومی - خصوصی را به شرح زیر تصویب کرد:

۱۴۰۰/۴/۲۶

**۱۲- توثیق معادل هشتاد درصد (۸۰٪) ارزش کارشناسی کالا، تجهیزات و تأسیسات** احداث شده که امکان بهره‌برداری از آنها به تشخیص سرمایه‌پذیر وجود داشته و مالکیت آن در طول و اتمام قرارداد متعلق به سرمایه‌گذار باشد. (کاربرگ شماره ۹) پیوست این آیین‌نامه)

**تبصره - حداکثر شصت درصد (۶۰٪) از هر یک از تضامین این ماده قابل ارایه است.** مابقی مبلغ تضمین از سایر موارد تأمین شود.

**ماده ۵ -** تضامین و یا تعهداتی که سرمایه‌پذیر به سرمایه‌گذار ارایه می‌نماید، باید پس از پیش‌بینی منابع آن با صراحت در اسناد ارجاع کار و قرارداد ذکر گردد. در صورت عدم انجام تعهدات از جانب سرمایه‌پذیر هرگونه جبران از جمله خسارت مورد نظر در اسناد ارجاع کار و قرارداد به طور شفاف بیان می‌گردد. در قراردادهای مشارکت، سرمایه‌پذیر می‌تواند تعهدات قراردادی از قبیل خرید محصول پروژه، خرید حداقل مشخصی از محصول پروژه (کالا/خدمت)، پرداخت مابه‌التفاوت بهای محصول در الگوی (مدل) مالی با بهای پرداختی مصرف‌کننده، پرداخت یارانه سود تسهیلات، کمک مالی دولت در اجرای پروژه را با استفاده از تضامین و گواهی‌های زیر حسب مورد پوشش دهد:

۱- اعتبار اسنادی گشایش شده و عندالمطالبه، دیداری غیرقابل برگشت تأیید شده ریالی و یا ارزی در چهارچوب مقررات مربوط از جمله ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - و بند (پ) ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور - مصوب ۱۳۹۵ - و قوانین بودجه سنواتی از طریق ابلاغ و تخصیص اعتبار و یا توثیق اوراق خزانه اسلامی توسط سازمان به بانک عامل.

۲- تضمین‌نامه ارایه شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی در چهارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی - مصوب ۱۳۸۰ - ، ماده (۶) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) - مصوب ۱۳۸۴ - و قوانین بودجه سنواتی حسب مورد در چهارچوب آیین‌نامه نحوه صدور تضمین‌های عهده دولت جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۰۵۵۶۴/ت/۵۶۱۲۵-هـ مورخ ۱۳۹۸/۸/۲۲.

۳- تضامین صادره از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور در چهارچوب بودجه سنواتی و مقررات مربوط.

۴- ارایه گواهی مبنی بر اجازه توثیق حق انتفاع پروژه مورد نظر و اموال آن توسط بالاترین مقام دستگاه سرمایه‌پذیر که مسئولیت‌های مقرر در صدر ماده (۵۳) قانون محاسبات عمومی کشور را دارا است با پیش‌بینی در اسناد ارجاع کار.

۵- ارایه گواهی و تضامین سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی از جمله شرکت ملی نفت ایران براساس قوانین و مقررات مربوط علاوه بر تضامین مندرج در این ماده برای تعهدات از محل منابع داخلی و برای اخذ تسهیلات از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری.

۶- گواهی توثیق درآمدهای آتی دارایی‌های شرکت‌های دولتی متناسب با تعهدات قراردادهای مشارکتی با هدف مولدسازی دارایی‌ها. دستورالعمل اجرایی این بند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و ابلاغ می‌شود.

**تبصره ۱-** همه تضمین‌ها و تعهدهایی که سرمایه‌پذیر ارایه یا دریافت می‌کند، اعم از آنچه در این آیین‌نامه ذکر شده یا در دیگر قوانین و مقررات آمده است باید در اسناد ارجاع کار و سپس در قراردادهای مربوط اعلام و درج شود.

**تبصره ۲-** کلیه تضامین عهده دولت که در چهارچوب آیین‌نامه مذکور در بند (۲) این ماده تعهد شده باشند، معتبر هستند. دستگاه مرکزی مکلف است اطلاعات کلیه تعهدات و ضمانت‌نامه‌های طرف‌های عمومی تابع را در قالب جدولی با زمان‌بندی یک تا پنج، پنج تا ده و بالای ده سال به سازمان ارایه نماید. سازمان موظف است سالانه حداکثر ارزش حال تعهدات قابل ایجاد در پروژه‌های مشارکتی را تعیین و به دستگاه مرکزی ابلاغ نماید.

**ماده ۶-** شرایط و نحوه پذیرش تضامین به شرح زیر است:

۱- برای پذیرش گواهی خالص مطالبات تأیید شده قراردادها، به عنوان تضمین، لازم است کاربرگ تأییدیه طبق کاربرگ شماره (۵) پیوست این آیین‌نامه تکمیل و حسب مورد در ذی‌حسابی و یا امور مالی کارفرمای مطالبات پرداخت نشده، نگهداری و در حساب‌ها اعمال شود.

۲- برای پذیرش اوراق مالی اسلامی، دستگاه‌های اجرایی مکلفند ضمن ارایه مدارک و مستندات مورد نیاز، از طریق شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه حساب وجوه نسبت به توثیق اوراق مالی اسلامی دولت مورد تضمین که نزد سازمان بورس و اوراق بهادار پذیرفته شده است به نفع دستگاه اجرایی اقدام و حسب مورد عملیات حسابداری مربوط را در دفاتر مالی ثبت نمایند. دستگاه‌های اجرایی می‌توانند از طریق شرکت مذکور حسب مورد و به تشخیص خود نسبت به فروش اوراق وثیقه شده معادل مبلغ تضمین و آزادسازی مابقی آن اقدام نمایند.

**۱۵- دستگاه مرکزی:** دستگاه‌هایی که وظیفه سیاست‌گذاری و راهبری واحدهای طرف عمومی تابع را بر عهده دارند، از جمله وزارتخانه‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و سازمان‌های مستقل دولتی که وابسته به وزارتخانه نیستند. تشخیص دستگاه مرکزی بر عهده سازمان است.

**۱۶- اوراق مالی اسلامی:** اوراق بهادار اسلامی با نام منتشره توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به نیابت از دولت و یا توسط سرمایه‌پذیر نظیر اوراق مشارکت، انواع صکوک اسلامی (از جمله اجاره، وکالت و منفعت) و اسناد خزانه اسلامی که در چهارچوب عقود اسلامی و به موجب قانون و مقررات مربوط، به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین به صورت ریالی یا ارزی منتشر می‌شود.

**۱۷- بیع متقابل (معاملات دو جانبه):** مجموعه‌ای از روش‌های معاملاتی که به موجب آن سرمایه‌گذار تعهد می‌نماید تمام یا بخشی از تسهیلات مالی (نقدی و غیرنقدی) را برای تأمین کالاها و خدمات مورد نیاز، شامل کالاهای سرمایه‌ای یا واسطه‌ای یا مواد اولیه یا خدمات، جهت ایجاد، توسعه، بازسازی و اصلاح واحد تولیدی یا خدماتی در اختیار سرمایه‌پذیر قرار دهد و بازپرداخت تسهیلات، شامل اصل و هزینه‌های تبعی آن از محل فروش کالا و خدمات تولیدی سرمایه‌پذیر دریافت کند.

**۱۸- سازمان:** سازمان برنامه و بودجه کشور.

**ماده -** کاربرد تضمین‌های موضوع این آیین‌نامه به شرح زیر است:

۱- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار.

۲- تضمین اجرا (احداث/ساخت/توسعه/تجهیز/تعمیر/بازسازی).

۳- تضمین بهره‌برداری.

۴- تضمین مالی مابه‌ازای کمک سرمایه‌پذیر.

۵- تضمین انتقال.

**ماده ۴-** سرمایه‌گذار به اختیار خود، ترکیبی از تضامین زیر را در چهارچوب این آیین‌نامه ارایه می‌کند:

۱- ضمانت‌نامه بانکی و یا ضمانت‌نامه‌های صادره از سوی مؤسسات اعتباری غیربانکی دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲- اصل فیش واریزی به حساب سپرده بانکی مجاز دستگاه سرمایه‌پذیر با رعایت قوانین و مقررات ذی‌ربط.

۳- ضمانت‌نامه‌های بیمه‌ای صادره توسط مؤسسات بیمه‌گر دارای مجوز لازم از سوی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای فعالیت و صدور ضمانت‌نامه.

۴- سفته با امضای صاحبان امضای مجاز (همراه با مهر برای اشخاص حقوقی) معادل هشتاد درصد (۸۰٪) ارزش اسمی آن.

۵- گواهی خالص مطالبات تأیید شده قراردادها در هر مرحله از سوی دستگاه‌های اجرایی و ذی‌حسابان مربوط، برای همان دستگاه اجرایی یا سایر دستگاه‌های اجرایی تابع دستگاه مرکزی متبوع (مطابق کاربرگ شماره (۵) پیوست این آیین‌نامه).

۶- اوراق مالی اسلامی.

۷- وثیقه ملکی معادل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) ارزش تعیین شده توسط کارشناس رسمی. (مطابق کاربرگ شماره (۶) پیوست این آیین‌نامه).

۸- ضمانت‌نامه‌های صادره توسط صندوق‌های ضمانت دولتی که به موجب قانون تأسیس شده یا می‌شوند و صدور ضمانت‌نامه مورد نظر با اساسنامه آن صندوق مطابقت داشته باشد.

۹- ضمانت‌نامه‌های صادره توسط صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی در چهارچوب دستورالعمل اجرایی بند (خ) ماده (۴) آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی.

۱۰- واگذاری حق انتفاع پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی در حال بهره‌برداری با همان دستگاه سرمایه‌پذیر بر اساس ارزش فعلی جریان درآمدی پروژه (مطابق کاربرگ شماره (۷) پیوست این آیین‌نامه).

۱۱- سهام پذیرفته شده در بورس به نحوی که ارزش سهام پذیرفته شده مذکور در دوره تضمین، مبلغ تضمین را تأمین نماید. (معادل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) ارزش روز حداقل ارزش ثبت شده در تابلو در سه ماه منتهی به اعلام کتبی سرمایه‌گذار برای ارایه تضمین مورد نظر).

**تبصره -** چنانچه ارزش ضمانت‌نامه این بند در بررسی سالانه (ارزش روز حداقل ارزش ثبت شده در تابلو در سه ماه منتهی به زمان بررسی) به میزان ده درصد (۱۰٪) و بیشتر کاهش یابد، سرمایه‌گذار متعهد به تأمین میزان ارزش کاهش یافته با رعایت مفاد این آیین‌نامه است. در صورت افزایش به میزان ده درصد (۱۰٪) و بیشتر، در این زمان، با تقاضای کتبی سرمایه‌گذار میزان سهام مزاد مسترد می‌گردد.

قراردادهای بهره‌برداري بالاتر از پنج سال مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار صرفاً برای پنج سال در محاسبه قرار می‌گیرد.

**تبصره -** در قراردادهایی مانند تأمین مالی، تملک، بهره‌برداری (B.O.O) و خرید خدمت که مبلغ سرمایه‌گذاری ملاک قرارداد نیست و صرفاً نرخ خدمات یا کالای تولید در قرارداد درج می‌شود، برآورد سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌پذیر مبنای عمل خواهد بود.

۲- مبلغ تضمین اجرا (احداث/ساخت/ تعمیر/ تجهیز/ بازسازی) برحسب درصدی از مبلغ پیشنهادی سرمایه‌گذار برای انجام تعهدات وی در طرح/پروژه مطابق جدول شماره (۲) به شرح زیر تعیین می‌شود. تمام تضمین موضوع ماده (۴) معتبر می‌باشد (مطابق کاربرد شماره (۲) پیوست این آیین‌نامه):

### جدول شماره ۲- مبلغ تضمین اجرا

ردیف	مبلغ پیشنهادی سرمایه‌گذار	درصد مبلغ تضمین نسبت به مبلغ پیشنهادی سرمایه‌گذار	
		سایر قراردادها از جمله BOO, BOT, ROT	قرارداد بیع متقابل (Buy Back)
۱	تا (۲۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۵	۲/۵
۲	مازاد بر (۲۰) تا (۱۰۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۳/۷۵	۱/۸۷۵
۳	مازاد بر (۱۰۰) تا (۳۰۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۲/۵	۱/۲۵
۴	مازاد بر (۳۰۰) تا (۸۰۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۱/۲۵	۰/۶۲۵
۵	مازاد بر (۸۰۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۰/۵	۰/۲۵

**الف -** قراردادهایی که ساخت، اجرا، تعمیر / تجهیز / بازسازی دارند، مبلغ تضمین دوره اجرا به نسبت هزینه تعهدات سرمایه‌گذاری دوره (احداث/ساخت) محاسبه می‌گردد.

**ب -** پنجاه درصد (۵۰٪) تضمین اجرا (احداث / ساخت/ تعمیر/ تجهیز/ بازسازی) در مرحله پیشرفت شصت درصدی (۶۰٪) تعهدات اجرایی سرمایه‌گذار (در صورتی که پیشرفت آن مطابق اسناد منضم به پیمان و یا سایر اسناد مرتبط اندازه‌گیری می‌شود) پس از تأیید سرمایه‌پذیر آزاد می‌شود. در پایان مرحله اجرا، صد درصد (۱۰۰٪) تضمین اجرا پس از تأیید سرمایه‌پذیر آزاد می‌شود.

**پ -** در طرح‌ها / پروژه‌هایی که به صورت مرحله‌ای به بهره‌برداری می‌رسد، این تضمین متناسب با مراحل بهره‌برداری مطابق مفاد قرارداد آزاد می‌شود.

**ت -** پس از دریافت تضمین اجرا و قبول انجام تعهدات دوره اجرا توسط سرمایه‌گذار، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار وی آزاد می‌شود.

**تبصره -** در قراردادهایی مانند تأمین مالی، تملک، بهره‌برداری (B.O.O) و خرید خدمت که مبلغ سرمایه‌گذاری ملاک قرارداد نیست و صرفاً نرخ خدمات یا کالای تولید در قرارداد درج می‌شود، برآورد سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌پذیر مبنای عمل خواهد بود.

**۳- تضمین بهره‌برداری:** تضمین بهره‌برداری برای قراردادهای مدیریت و بهره‌برداری به منظور پایبندی سرمایه‌گذار در بهره‌برداری از پروژه در چهارچوب مفاد قرارداد اخذ می‌شود. برای سایر روش‌ها در صورتی که خدمات بهره‌برداری بر عهده سرمایه‌گذار باشد، سرمایه‌پذیر باید با پیش‌بینی موضوع در اسناد فراخوان و قرارداد میزان تضمین بهره‌برداری را برای صیانت از منابع بخش عمومی تعیین نماید. (مطابق کاربرد شماره (۸) پیوست این آیین‌نامه)

برای پروژه‌های نیمه‌تمام و پروژه‌هایی که به صورت مدیریت و بهره‌برداری بوده و در ابتدای قرارداد، تجهیزات، تأسیسات و اموال سرمایه‌پذیر جهت تکمیل یا بهره‌برداری در اختیار سرمایه‌گذار قرار می‌گیرد، علاوه بر ضمانت انجام تعهدات قراردادی، لازم است برای دارایی در معرض خطر نسبت به اخذ تضمین انجام تعهدات، معادل برآورد سرمایه‌پذیر اقدام شود. میزان و نوع تضمین توسط سرمایه‌پذیر در چهارچوب این آیین‌نامه تعیین شده و در اسناد ارجاع کار منتشر می‌گردد تا پیش از مرحله انجام کار، علاوه بر ضمانت انجام تعهدات اخذ شود.

**۴- تضمین انتقال:** به منظور احراز شرایط انتقال پروژه به سرمایه‌پذیر در چهارچوب قرارداد، تضمین انتقال پیش از پایان دوره بهره‌برداری انتقال اخذ می‌گردد (مطابق کاربرد شماره (۳) پیوست این آیین‌نامه). مبلغ تضمین انتقال و زمان ارایه تضمین به سرمایه‌پذیر باید به گونه‌ای توسط سرمایه‌پذیر تعیین شود که در صورت عدم انجام تعهدات قراردادی توسط سرمایه‌گذار و عدم ارایه تضمین لازم، حق بهره‌برداری از پروژه از سرمایه‌گذار سلب شده و خسارت به سرمایه‌پذیر وارد نیاید.

**۵- مبلغ تضمین انتقال:** اخذ تضمین انتقال پیش از پایان دوره بهره‌برداری و انتقال با پیش‌بینی میزان و موعد آن در قرارداد انجام می‌شود. سرمایه‌گذار موظف است در موعد مقرر نسبت به ارایه تضمین مندرج در ماده (۴) این آیین‌نامه، معادل بیست درصد (۲۰٪) مبلغ هزینه نوسازی و بازسازی پروژه متناسب با شرایط قراردادی به سرمایه‌پذیر اقدام نماید.

**۶- تضمین مابه‌ازای کمک مالی سرمایه‌پذیر:** برای توجیه‌پذیری مالی طرح/ پروژه از منظر سرمایه‌گذار، سرمایه‌پذیر می‌تواند جهت اجرای پروژه کمک مالی داشته

**تبصره -** اوراق مالی اسلامی مورد وثیقه به مبلغ هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) ارزش معاملاتی روز قبل به عنوان تضمین پذیرفته می‌شود. ارزش معاملاتی اوراق مالی اسلامی عبارت است از قیمت پایانی معامله که در پایگاه اطلاع‌رسانی شرکت مدیریت فناوری بورس تهران به نشانی ([www.tsetmc.com](http://www.tsetmc.com)) درج می‌شود.

۳- هر یک از تضمین موضوع ماده (۴) این آیین‌نامه، به درخواست سرمایه‌گذار/ شرکت پروژه قابل جابه‌جایی با یکدیگر می‌باشند مشروط بر آن که تضمین جایگزین شرایط لازم را در چهارچوب این آیین‌نامه داشته باشد.

۴- برای تضمینی که سرمایه‌گذار به سرمایه‌پذیر ارایه می‌کند، تضمین مذکور توسط شرکت پروژه و یا سهامداران شرکت پروژه و یا اشخاص سرمایه‌گذار در پروژه ارایه می‌گردد. برای تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار، در صورتی که سرمایه‌گذار بیش از یک شخص باشد، ارایه تضمین به عهده راهبر گروه یا به صورت تجمیع تضمین شرکا می‌باشد. در صورت عدم انجام تعهدات در فرآیند ارجاع کار یا عدم انجام تعهدات قراردادی، ضبط ضمانت‌نامه و یا دیگر تضمین‌های اخذ شده بدون توجه به میزان مسئولیت اشخاص یاد شده صورت می‌پذیرد.

۵- ارایه سفته و وثیقه حق انتفاع پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی به عنوان تضمین صرفاً در قبال تضمین‌های مربوط به تعهدات قراردادی (اجرا، بهره‌برداری و انتقال) برای حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) مبلغ تضمین مازاد بر (۲۰) برابر حد نصاب معاملات متوسط مجاز است.

۶- برای تضمین اموال و دارایی در معرض خطر (تجهیزات و تأسیسات خطرپذیر) که به سرمایه‌پذیر تحویل می‌شود، پذیرش سفته و وثیقه حق انتفاع پروژه‌های مشارکت عمومی - خصوصی شامل محدودیت‌های موضوع بند (۵) این ماده نبوده و به تشخیص سرمایه‌پذیر و در چهارچوب تهیه شده توسط دستگاه مرکزی مربوط تعیین می‌شود.

۷- نوع، میزان و شرایط تضمین در فراخوان‌ها و قراردادهایی که پیش از ابلاغ این آیین‌نامه در چهارچوب قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی در حال انجام است، مطابق شرایط پیش‌بینی شده در اسناد، ادامه می‌یابد.

۸- دستگاه سرمایه‌پذیر، پس از محاسبه میزان مبلغ تضمین، شش رقم آخر مبلغ تضمین را صفر در نظر بگیرد.

۹- نحوه پذیرش سهام پذیرفته‌شده در بورس و فرآیند اجرایی آن در چهارچوب مقررات مربوط که توسط وزارت امور اقتصاد و دارایی ظرف سه ماه ابلاغ می‌گردد.

۱۰- بابت اموال و دارایی در معرض خطر که در اختیار هر یک از طرفین قرار می‌گیرد، تضمینی حسب مورد به طرف مقابل سپرده می‌شود. میزان و مواعد مربوط به اخذ، ضبط و آزادسازی آن در اسناد فرآیند ارجاع کار و قرارداد مشخص خواهد شد.

۱۱- در صورت رتبه‌بندی قانونی دو طرف قرارداد (سرمایه‌گذار و سرمایه‌پذیر)، تضمین سپاران دارای بالاترین سطح رتبه بندی، به میزان سی درصد (۳۰٪) از کاهش مبلغ تضمین بهره‌مند می‌شوند. دیگر اشخاص دارای اعتبار با رتبه‌های پایین‌تر به تناسب از کاهش کمتری برخوردار می‌شوند. دستورالعمل رتبه‌بندی توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصاد و دارایی تهیه و ابلاغ می‌شود.

**ماده ۷- در فرآیند ارجاع کار و اجرای قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی، میزان و مبلغ تضمینی که توسط سرمایه‌گذار یا شرکت پروژه باید سپرده شود، به شرح زیر تعیین می‌شود:**

۱- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: میزان و مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار با پیش‌بینی در فراخوان با رعایت نرخ‌های جدول شماره (۱) به شرح زیر محاسبه می‌گردد. اخذ تمام تضمین به استثنای بندهای (۴)، (۷) و (۱۰) ماده (۴) امکان‌پذیر است (مطابق کاربرد شماره (۱) پیوست این آیین‌نامه):

### جدول شماره ۱- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار

ردیف	برآورد هزینه سرمایه‌گذاری	درصد مبلغ تضمین نسبت به برآورد هزینه سرمایه‌گذاری
۱	تا (۲۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۲
۲	مازاد بر (۲۰) تا (۱۰۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۱/۵
۳	مازاد بر (۱۰۰) تا (۳۰۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۱
۴	مازاد بر (۳۰۰) تا (۸۰۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۰/۵
۵	مازاد بر (۸۰۰) برابر حدنصاب معاملات متوسط	۰/۳

**الف -** مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار در قراردادهایی که شامل یک یا ترکیبی از عملیات ساخت، اجرا، تعمیر، تجهیز، نوسازی بهره‌برداری و بازسازی باشند، بر اساس برآورد کل سرمایه‌گذاری (توسط سرمایه‌پذیر) طبق جدول شماره (۱) محاسبه می‌شود.

**ب -** مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار در قراردادهایی که بدون هزینه سرمایه‌گذاری اولیه به صورت قرارداد مدیریت و بهره‌برداری واگذار می‌شوند، به نسبت برآورد هزینه کل دوران بهره‌برداری طبق جدول شماره (۱) محاسبه می‌شود، برای



شماره ۱۴۰۰/۴/۲۳

شماره ۴۴۲۶۰/ت/۵۶۹۳۲-هـ

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت امور خارجه  
 وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت جهاد کشاورزی  
 وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات  
 وزارت آموزش و پرورش - معاونت علمی و فناوری رییس جمهور  
 سازمان برنامه و بودجه کشور - سازمان ملی بهره‌وری ایران  
 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران  
 هیأت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۴/۲۰ به پیشنهاد شماره ۱۰۰۰۹۱ مورخ ۱۳۹۸/۶/۳ وزارت  
 تعاون، کار و رفاه اجتماعی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی  
 ایران، سیاست‌های اجرایی تشویق و حمایت از کارآفرینان پیشرو را به شرح زیر تصویب کرد:

### سیاست‌های اجرایی تشویق و حمایت از کارآفرینان پیشرو

**ماده ۱-** در این تصویب‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:  
**۱- کارآفرین پیشرو:** شخصی که کسب و کار بنیان‌گذاری شده توسط او موجب ارتقای  
 زنجیره ارزش صنعت مربوط خود شده و به سطح مشخصی از رشد شاخص ترکیبی اشتغال، فروش  
 و صادرات دست یافته است. اولین (پیشرو بودن) می‌تواند در یکی از زمینه‌های زیر رخ دهد:

- الف - تولید محصول یا خدمتی که موجب حداقل یک گام ارتقای شاخص  
 پیچیدگی محصول (PCI) شود.  
 ب - دستیابی به بازارهای جدید و رقابتی.  
 پ - دستیابی به نمانام (برند) فراملی.  
 ت - پیاده‌سازی سازوکارهایی در کل زنجیره ارزش که موجب ارتقای کیفیت یا  
 کاهش هزینه کل زنجیره ارزش صنعت مربوط شود.  
**تبصره ۱-** جهت انتخاب و معرفی حداکثر دو کارآفرین پیشرو در هر رشته، هر ساله  
 رشته‌ها و فهرست کارآفرینان پیشرو توسط دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به منظور استفاده  
 از مزایای این تصویب‌نامه، به دبیرخانه کمیته ناظر اعلام می‌شود.  
**تبصره ۲-** رشد شاخص ترکیبی اشتغال، فروش و صادرات در هر رشته، هر ساله  
 توسط کمیته ناظر تعیین خواهد شد.

**ب - کمیته ناظر:** کمیته‌ای که برای تحقق بند (۴) ماده (۳) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال  
 - مصوب ۱۳۷۷ - و به موجب دستورالعمل مصوب شورای عالی اشتغال تشکیل می‌شود. کمیته مذکور  
 نظارت بر صحت فرآیندهای شناسایی و انتخاب کارآفرینان پیشرو و پیگیری اجرا و ارایه گزارش  
 عملکرد سالانه این تصویب‌نامه را بر عهده داشته و متشکل از نمایندگان دستگاه‌های زیر است:

- الف - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.  
 ب - وزارت صنعت، معدن و تجارت.  
 پ - وزارت امور اقتصادی و دارایی.  
 ت - وزارت جهاد کشاورزی.  
 ث - وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی.  
 ج - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.  
 چ - وزارت آموزش و پرورش.  
 ح - سازمان برنامه و بودجه کشور.  
 خ - معاونت علمی و فناوری رییس جمهور.  
 د - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.  
 ذ - سازمان ملی بهره‌وری ایران.  
 ر - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.  
 ز - اتاق تعاون ایران.  
 ژ - اتاق اصناف ایران.  
 س - کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی.

**۳- هیئت‌های تخصصی ارزیابی:** هیئت‌هایی متشکل از خبرگان بخش‌های  
 مختلف اقتصادی، صاحب‌نظران دانشگاهی و نمایندگان کمیته ناظر که از طریق سازوکار  
 شفاف، عادلانه و تخصصی مورد تأیید کمیته ناظر، کارآفرینان پیشرو را ارزیابی می‌نمایند.  
 ترکیب اعضای دبیرخانه و نحوه انتخاب نمایندگان هیئت‌های مذکور مطابق دستورالعمل  
 اجرایی این تصویب‌نامه که به تصویب کمیته ناظر می‌رسد، تعیین می‌شود.

**ماده ۲-** کارآفرینان پیشرو به مدت سه سال از مشوق‌های موضوع این تصویب‌نامه  
 بهره‌مند می‌شوند و استمرار بهره‌مندی بعد از مدت مذکور، منوط به ارزیابی مجدد آنها است.

**ماده ۳-** در صورتی که کارآفرینان پیشرو به واسطه اظهارات و مدارک خلاف واقع مورد  
 حمایت این تصویب‌نامه قرار گرفته و یا حمایت‌های دریافتی را برای مقاصد دیگری غیر از  
 مقاصد این تصویب‌نامه مصرف نمایند، کمیته ناظر ضمن محروم نمودن این افراد از بهره‌مندی  
 مجدد از حمایت‌های یادشده، برابر ضوابط و مقررات مربوط اقدام لازم را انجام خواهد داد.

**ماده ۴-** وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است در چهارچوب این تصویب‌نامه و  
 دستورالعمل اجرایی آن و با استفاده از ظرفیت کارکنان موجود، کمیته ناظر و دبیرخانه آن

باشد. در صورتی که سرمایه‌پذیر بخواهد کمک مالی خود را به عنوان خرید پیش از موعد  
 محصول یا پرداخت پیش از انجام تعهد پروژه به طور مستقیم به سرمایه‌گذار داشته باشد،  
 نسبت به اخذ تضمین فوق اقدام می‌نماید. میزان و نحوه پرداخت کمک مالی سرمایه‌پذیر  
 و تضمین لازم باید در اسناد فرآیند ارجاع کار و شرایط قراردادی پیش‌بینی شود (مطابق  
 کاربرد شماره (۴) پیوست این آیین‌نامه).

سرمایه‌گذار برای دریافت کمک مالی سرمایه‌پذیر در صورت تحقق موارد ذکر شده  
 معادل کمک مالی سرمایه‌پذیر که پیش از موعد مانند پیش‌خرید محصول به وی اعطا  
 شده است نسبت به ارایه هر یک از تضمین‌های مندرج در ماده (۴) این آیین‌نامه به  
 استثنای بند (۴) ماده مذکور اقدام می‌نماید.

پنجاه درصد (۵۰٪) تضمین اخذشده بابت کمک مالی سرمایه‌پذیر در مرحله پیشرفت  
 فیزیکی پنجاه درصدی (۵۰٪) طرح/پروژه مطابق اسناد منضم به پیمان و یا سایر اسناد مرتبط  
 (در صورتی که پیشرفت آن مطابق اسناد منضم به پیمان و یا سایر اسناد مرتبط اندازه‌گیری  
 شود) پس از تأیید سرمایه‌پذیر آزاد می‌شود. همچنین در مرحله پیشرفت فیزیکی هفتاد و پنج  
 درصدی (۷۵٪) طرح/پروژه برابر هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) و در مرحله پیشرفت فیزیکی نود  
 درصدی (۹۰٪) طرح/پروژه برابر صددرصد (۱۰۰٪) ضمانت‌نامه آزاد می‌گردد.

**ماده ۸-** درخصوص قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی علاوه بر تضمین موضوع  
 این آیین‌نامه، وزارت امور اقتصادی و دارایی تضمین‌های لازم در چهارچوب قانون تشویق  
 و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی - مصوب ۱۳۸۰ - و آیین‌نامه اجرایی آن ارایه می‌دهد.

**ماده ۹-** موارد عام در مورد نحوه آزادسازی تضمین‌ها به شرح زیر است:

- ۱- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار سرمایه‌گذار منتخب، پس از آن که وی  
 نخستین قرارداد (اعم از اجراء، بهره‌برداری یا سایر) را امضا کرده و نیز تضمین قراردادی  
 مربوط را به سرمایه‌پذیر بسپارد، ظرف ده روز کاری آزاد خواهد شد.  
 ۲- پس از تعیین سرمایه‌گذاران اول و دوم، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار  
 سایر شرکت‌کنندگان، ظرف ده روز کاری مسترد خواهد شد.  
 ۳- در صورت امتناع سرمایه‌گذار اول از انعقاد قرارداد یا عدم ارایه تضمین لازم،  
 تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار وی ضبط و قرارداد با سرمایه‌گذار دوم منعقد  
 می‌گردد. در صورت امتناع نفر دوم یا عدم انعقاد قرارداد، تضمین شرکت در فرآیند ارجاع  
 کار وی نیز ضبط و فرآیند ارجاع کار تجدید می‌شود.

۴- دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی دارای مجوز فعالیت از  
 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باید از کاربرگ‌های پیوست این آیین‌نامه که تأییدشده  
 به مهر دفتر هیأت دولت می‌باشند، برای تضمین موضوع بندهای (۱)، (۳)، (۵)، (۷)، (۸)،  
 (۹)، (۱۰) و (۱۲) ماده (۴) حسب مورد استفاده کنند. شرایطی که در کاربرگ‌های یادشده  
 برای آزادسازی یا ابطال ضمانت‌های بانکی تعیین شده است برای انواع دیگر تضمین باید  
 رعایت شود.

۵ - تضمین معتبر برای شرکت در فرآیند ارجاع کار و تضمین قراردادهای ارزی  
 ریالی، مطابق ضوابط این آیین‌نامه می‌باشد. ضمانت‌نامه بانکی بخش ارزی فقط ضمانت  
 نامه‌های ارزی بانکی از بانک‌های داخلی دارای مجوز یا تحت نظارت بانک مرکزی  
 جمهوری اسلامی ایران و یا بانک‌های خارجی مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی  
 ایران و به همان ارز موضوع قرارداد قابل قبول است.

**تبصره -** اشخاص ایرانی مجازند به جای ضمانت‌نامه‌های ارزی، ضمانت نامه ریالی بانکی بر  
 اساس نرخ‌های موجود در بازار ثانویه تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (زمان  
 تسلیم) ارایه نمایند. لازم است مبلغ ضمانت‌نامه در هر دوره دوازده ماهه که نرخ تسعیر ارز بیش از  
 ده درصد (۱۰٪) افزایش داشته، به‌روزشده و کسری آن تحویل سرمایه‌پذیر گردد.

**۶ -** آزادسازی تضمین در چهارچوب این آیین‌نامه و متناسب با پیشرفت مراحل  
 کاری خواهد بود.

**ماده ۱۰-** سازمان نظارت بر اجراء، تبیین و تفسیر و تهیه دستورالعمل و راهنمای لازم  
 این آیین‌نامه را بر عهده دارد.

**ماده ۱۱-** سازمان با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی و با مشارکت انجمن‌ها و  
 نمایندگان بخش خصوصی با دریافت بازخوردهای اجرایی آیین‌نامه نسبت به بازنگری و  
 ارایه پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه به هیأت وزیران اقدام می‌نماید.

**ماده ۱۲-** مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، برای انجام وظایف به عنوان سرمایه‌پذیر  
 در صورت داشتن مقررات ویژه قانونی تضمین مشارکت عمومی - خصوصی، از ضوابط ذی‌ربط  
 خود استفاده می‌نمایند. در این صورت وجوه حاصل از ضبط ضمانت‌نامه برای پروژه‌هایی که  
 سرمایه‌پذیر آن نهادهای عمومی غیردولتی و دستگاه‌های عهده‌دار وظایف عمومی می‌باشند،  
 به‌حسابی که توسط مراجع ذی‌ربط سرمایه‌پذیر مشخص می‌نمایند، واریز می‌گردد.

**ماده ۱۳-** مفاد این آیین‌نامه مشمول شرایط عمومی، ساختار و الگوی قراردادهای  
 بالادستی نفت و گاز موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۷۲۲۵/ت/۵۳۳۶۷-هـ مورخ ۱۳۹۵/۵/۱۶ و  
 اصلاحات بعدی آن نمی‌شود.

معاون اول رئیس جمهور - اسحاق جهانگیری

**ماده ۱۸-** وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است از طریق سازمانها و شرکت‌های وابسته و با رعایت آیین‌نامه اجرایی ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۷۳۳۱۸/ت/۵۲۲۳۱ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۸ در صندوق پژوهش و فناوری کارآفرینان پیشرو که با هدف دسترسی کارآفرینان پیشرو به منابع دانش فناورانه (Know-How) خارج از کشور (نظیر فناوری (تکنولوژیست)، مشاور و نظایر آن) و استانداردها و آزمایشگاه‌های فنی بین‌المللی و با سرمایه حداقل یک‌هزار میلیارد (۱۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰ ریال) از محل اعتبارات مصوب مربوط بودجه سالانه و با مشارکت بخش غیردولتی تشکیل می‌شود، مشارکت نماید. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمانها و شرکت‌های تابع آن مجازند از محل وجوه اداره‌شده در اختیار، در تأمین منابع مالی صندوق مزبور و بر اساس ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی یادشده تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪) مشارکت نمایند. سازوکار بهره‌مندی کارآفرینان پیشرو از صندوق مزبور در دستورالعمل اجرایی این تصویب‌نامه تعیین می‌شود.

**ماده ۱۹-** به منظور اتصال کارآفرینان پیشرو به کارآفرینان، بازار و سرمایه‌گذاران بین‌المللی، وزارت امور خارجه موظف است به استناد مواد (۹) و (۱۰) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، فرآیند دریافت و صدور روادید برای کارآفرینان پیشرو در سفرهای تجاری و حضور آنها به عنوان گروه همراه اقتصادی در سفرهای دیپلماسی را تسهیل و در فعالیت‌ها و دعاوی بین‌المللی آنها حمایت‌های حقوقی را به عمل آورد.

**ماده ۲۰-** کارآفرینان پیشرو در اولویت فهرست تأمین‌کننده/ مزایده‌گر/ مناقصه‌گر سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) قرار می‌گیرند.

**ماده ۲۱-** معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور موظف است با هدف رفع نیازهای فناورانه کارآفرینان پیشرو، مشوق‌های لازم جهت ارتقای همکاری آن‌ها با شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان را طراحی و اجرا نماید.

**ماده ۲۲-** کارآفرینان پیشرو می‌توانند یکی از فعالیت‌های زیر را به عنوان مسئولیت اجتماعی، با رعایت قوانین و مقررات مربوط برعهده بگیرند:

۱- راه‌اندازی مرکز نوآوری، باشگاه کارآفرینان نوجوان، مراکز رشد کارآفرینی یا باشگاه صادرات در منطقه خود.

۲- تأسیس شتاب‌دهنده و صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی در حوزه تخصصی خود، جهت شتابدهی، پرورش و رشد گروه‌های جوان دارای ظرفیت بالا.

۳- راه‌اندازی کافه کارآفرینی در زیست‌بوم (اکوسیستم) پیرامونی خود با هدف:

الف - اتصال زیست‌بوم منطقه به دانش خارجی.

ب - انتقال و بسط تجربه، یادگیری و دانش (از جمله فناورانه دانش و بازار) بین بازیگران زیست‌بوم.

پ - بسترسازی برای گفتگوی سیاست‌گذاران منطقه‌ای و بازیگران زیست‌بوم.

ت - تعریف کار جمعی میان بازیگران زیست‌بومی.

۴- اجرای فعالیت‌های سبز و دوستدار محیط زیست در زنجیره فعالیت‌های اصلی و محیط پیرامونی کارآفرین پیشرو با تأیید سازمان حفاظت محیط‌زیست.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

شماره ۱۸۰۷۹۶۰ ۱۴۰۰/۳/۱۲

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۰۲۴۲ و ۱۴۰۰۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۰۲۴۱ مورخ ۱۴۰۰/۲/۲۱ با

موضوع: «ابطال مواد ۲، ۳، ۴ و ۷ از مصوبه شماره ۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶ شورای اسلامی شهر نیشابور ۲- ابطال ماده ۳ و ماده ۱ مصوبه شماره ۲۳۶۲ - ۱۳۹۶/۱۰/۵ شورای اسلامی

شهر نیشابور» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۰/۲/۲۱ شماره دادنامه: ۲۴۱-۲۴۲

شماره پرونده: ۹۷۰۰۰۲۶ و ۹۶۰۱۸۰۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکیان: آقای علی یوسف زاده و خانم راضیه سادات رضوی نژاد

موضوع شکایت و خواسته: ۱- ابطال مواد ۲، ۳، ۴ و ۷ از مصوبه شماره ۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶ شورای اسلامی شهر نیشابور ۲- ابطال ماده ۳ و ماده ۱ از مصوبه شماره ۲۳۶۲ - ۱۳۹۶/۱۰/۵ شورای اسلامی شهر نیشابور

گردش کار: شاکیان به موجب دادخواست‌های جداگانه ای ابطال مصوبه شماره ۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶ و ۲۳۶۲ - ۱۳۹۶/۱۰/۵ شورای اسلامی شهر نیشابور را خواستار

شده‌اند و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده‌اند که:

را ذیل کمیسیون تخصصی شورای عالی اشتغال تشکیل داده و ظرف دو ماه پس از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه با همکاری دستگاه‌های عضو، نسبت به انتخاب اعضای دبیرخانه، شرح وظایف و سازوکار اجرایی آن در قالب دستورالعمل اجرایی اقدام نماید.

**ماده ۵-** دبیرخانه کمیته ناظر موظف است از طریق فراخوان عمومی اقدام به ثبت نام متقاضیان نموده و به منظور افزایش شفافیت، صورت‌جلسات کمیته ناظر، فهرست کامل کارآفرینان پیشرو، حمایت‌های دریافت‌شده، آرا و نظرات کمیته ناظر و هیئت‌های تخصصی ارزیابی و سایر اطلاعات مربوط را از طریق بستر فناورانه برخط (آنلاین) در معرض اطلاع عموم قرار دهد.

**تبصره ۱-** دبیرخانه کمیته ناظر موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این تصویب‌نامه با همکاری سایر دستگاه‌های عضو، بستر فناورانه برخط (آنلاین) موضوع این ماده را راه‌اندازی نماید.

**تبصره ۲-** وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان تأمین اجتماعی و سایر دستگاه‌ها حسب مورد موظفند بستر آرایه داده‌های مورد نیاز برای بررسی وضعیت شاخص‌های رشد متقاضیان به سامانه کمیته ناظر را طبق قوانین و مقررات مربوط فراهم سازند.

**ماده ۶-** دبیرخانه کمیته ناظر موظف است برای کارآفرینان پیشرو کارت شناسایی "کارآفرین پیشرو ملی" با قابلیت احراز هویت برخط (آنلاین) صادر نماید.

**ماده ۷-** دبیرخانه کمیته ناظر موظف است جهت آگاهی کمیته ناظر از موانع پیش روی رشد کارآفرینان پیشرو، هر یک ماه یک‌بار، نشست مشترک کارآفرینان پیشرو، کمیته ناظر و نماینده ستاد تسهیل و رفع موانع تولید را برگزار کند.

**ماده ۸-** دانشگاه‌ها مجازند به کارآفرینان پیشرو با رعایت قوانین و مقررات مربوط، مدرک دکترای افتخاری اعطا نمایند.

**ماده ۹-** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است چهارچوب‌های لازم برای همکاری و حضور کارآفرینان پیشرو در دانشگاه‌ها، بدون در نظر گرفتن مدرک تحصیلی آنان، به عنوان مدرس یا استاد مدعو در حوزه‌های مرتبط با فعالیت کاری آنان یا حوزه‌های کارآفرینی را با رعایت قوانین و مقررات مربوط فراهم نماید.

**ماده ۱۰-** هر ساله سهم کارآفرینان پیشرو از تسهیلات و مشوق‌های بودجه‌ای در قوانین بودجه سنواری منظور می‌شود و برنامه‌های تحت عنوان موضوع تولید و اشتغال، با هماهنگی سازمان برنامه و بودجه کشور تعیین خواهد شد.

**ماده ۱۱-** صندوق‌های ضمانت دولتی موظفند در صورت تصویب در ارکان ذی‌صلاح صندوق، درصدی از ظرفیت خود را به ضمانت تسهیلات مربوط به طرح‌های سرمایه‌گذاری و یا سرمایه در گردش مورد نیاز در دست اجرای کارآفرینان پیشرو که به تصویب بانک‌ها یا مؤسسات اعتباری می‌رسد تخصیص دهند، مشروط بر اینکه اقساط سررسید گذشته قبلی آنها بیش از بیست و پنج درصد (۲۵٪) مبلغ تسهیلات درخواستی نباشد.

**تبصره -** ضمانت‌نامه قابل صدور، حسب درخواست کارآفرین پیشرو تا مبلغ پانصد میلیارد (۵۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰ ریال) می‌باشد. این مبلغ سالانه به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، توسط کمیته ناظر بانگری می‌شود.

**ماده ۱۲-** صندوق‌های ضمانت موظفند متناسب با نتیجه اعتبارسنجی به عمل آمده از خریداران خارجی، مطالبات کارآفرینان پیشرو از خریداران خارجی را تحت پوشش بیمه اعتباری قرار دهند.

**ماده ۱۳-** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر اعتبار سنجی، سازوکار اجرایی لازم جهت پذیرش محصول زیر کلید تحت مالکیت کارآفرینان پیشرو، قرارداد خرید مواد اولیه و قرارداد فروش محصول (در اتصال به شرکت‌های بین‌المللی) را به عنوان ضمانت بانکی فراهم می‌نماید.

**ماده ۱۴-** گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است ورود مواد اولیه و تجهیزات فناورانه مرتبط با فعالیت‌های اصلی کارآفرینان پیشرو را با تأیید دستگاه تخصصی مربوط و احراز شرایط مربوط مشمول تسهیل تشریفات گمرکی نظیر هدایت کالا در مسیر سبز گمرکی، اجازه ورود موقت و ترخیص با پته گمرکی (کالای غیرتجاری) قرار دهد. کارآفرینان پیشرو بعد از احراز شرایط جزو فعالان اقتصادی مجاز گمرک شناخته می‌شوند.

**ماده ۱۵-** دبیرخانه کمیته ناظر مکلف است با استناد به ماده (۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، جهت بهره‌مندی کارآفرینان پیشرو از اعتبارات بودجه‌های سنواری برای پروژه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت محیط‌زیستی واحدهای تولیدی خود تا سقف پنجاه درصد (۵۰٪)، پیگیری‌های لازم را به عمل آورد.

**ماده ۱۶-** دبیرخانه کمیته ناظر مکلف است پیگیری‌های لازم جهت بهره‌مندی کارآفرینان پیشرو از مزایای موضوع بند (ب) ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مبنی بر افزایش مدت زمان معافیت مالیاتی واحدهای تولیدی و خدماتی دارای بیش از پنجاه نفر نیروی کار شاغل، مشروط بر اینکه که در دوره معافیت هر سال نسبت به سال قبل نیروی کار شاغل خود را حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش دهند، را به عمل آورد.

**ماده ۱۷-** با استناد به ماده (۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، واحدهای تولیدی و صنعتی کارآفرینان پیشرو که دارای بخش تحقیقات و توسعه هستند در صورتی که ماهیت آن بخش به تأیید شورای پژوهش‌های علمی کشور رسیده باشد و با تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت و کمیته ناظر، می‌توانند حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) از دو در هزار فروش خود را برای انجام تحقیقات کاربردی و توسعه‌های خود هزینه و مشمول مالیات صفر موضوع ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم شوند.

الف - متن دادخواست آقای علی یوسفزاده:

شورای شهر نیشابور اقدام به تصویب مصوبه‌ای در تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۶ کرده است که طی آن در هشت بند دریافت عوارض از جمله (عوارض مزاد تراکم و عوارض تفکیک اعیان، عوارض کسری عرصه و عوارض تفکیک واحدها و عوارض و نحوه محاسبه تغییر کاربریها و ...) را بعد از کمیسیون ماده صد قانونی دانسته لذا با استناد به اینکه این عوارض مشمول قانون مالیات به شمار نمی‌رود و خارج از حدود اختیارات شورای شهر می‌باشد و از طرفی هم در آراء شماره ۷۷۰ - ۱۳۹۱/۱۰/۱۸ و ۱۹۷ و ۱۰۰ - ۱۳۹۲/۲/۱۶ - ۱۴۷۷ الی ۱۴۸۱ - ۱۳۸۶/۱۲/۱۳ و با استناد به بخشنامه شماره ۷۹۰۱۳۸۳۱/۸۰ و رأی شماره ۷۳/۹۰ - ۱۳۹۱/۱/۲۷ و ۸۴۸ - ۱۳۸۷/۱۲/۱۱ و ۱۳۸۷/۱۲/۱۱ از آنجا که قانونگذاری در صلاحیت قوه مقننه است و قانونگذار هم در خصوص نحوه محاسبه تخلفات ساختمانی در کمیسیون ماده صد شهرداریها تعیین تکلیف کرده است و با استناد به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۹۲ و ۸۸ قانون و با استناد به ماده ۱ و بند ۱ ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری درخواست اعمال ماده ۹۲ و ابطال مصوبه غیرقانونی شورای شهر نیشابور را دارم.

ب - متن دادخواست خانم راضیه سادات رضوی نژاد

احتراماً ضمن درخواست ابطال مصوبه شماره ۲۳۶۲/ش - ۱۳۹۶/۱۰/۵ شورای شهرستان نیشابور از آن مرجع به استحضار عالی می‌رساند: اول - شورای شهرستان نیشابور با صدور مصوبه مورد اعتراض و استناد به آن ضمن تنظیم نرخ‌هایی اقدام به مطالبه عوارض تغییر کاربری از مردم مطالبه نموده است و علی‌رغم تذکرات مکرر به مرجع مزبور ایشان توجهی به امر نداشته و همچنان مطابق مصوبه خویش عمل می‌کنند.

دوم - برابر قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور، وظایف شورای شهر در ماده ۷۱ این قانون احصا گردیده است و از طرفی حسب ماده ۷۴ قانون شهرداری این نهاد برطبق دستورالعمل شورای شهر مسئول دریافت اخذ عوارض محلی می‌باشد. نکته قابل تامل اینکه اقدام شهرداری نیشابور در اخذ عوارض ناشی از تغییر بهره‌برداری دقیقاً مصداق اخذ عوارض ناشی از تغییر کاربری می‌باشد در حالی که الزاماً چنین حقی ندارد چرا که برطبق نظریه صادره از ناحیه اداره حقوقی قوه قضاییه به شماره ۷/۹۳/۲۸۶۶ که ضمیمه دادخواست تنظیمی می‌باشد، دریافت وجه از طرف شهرداری به جهت تغییر کاربری اراضی هیچ مبنای قانونی ندارد و مضافاً بنا به آرای فراوان صادره از ناحیه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله رأی شماره ۸۶ مصوب سال ۱۳۹۶ شورای شهر و شهرداری حق اصدار مصوبه و متعاقباً اخذ خسارات راجع به تغییر کاربری و بهره‌برداری اراضی را نخواهند داشت و از طرف دیگر با توجه به قانون تالسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، فقط کمیسیون ماده ۵ مقرر در این قانون حق اخذ خسارات تغییر کاربری داشته و اصولاً شهرداری فقط حق پیشنهاد به این کمیسیون استانی را دارد و نه حق اخذ عوارض. از طرفی طبق ماده ۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، تصرف و اخذ خسارات دولت از مردم باید مبنا و ملاک داشته باشد، لذا مصوبه صادره از ناحیه شورای شهر نیشابور در این قسمت باطل و نقض پی در پی اصول و قوانین حقوقی بوده و مصداق محرز و مبین تخلف اداری می‌باشد.

متن مقرره‌های مورد شکایت به شرح زیر است:

الف - مصوبه شماره ۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶

عوارض کسری مساحت برای ساختمان‌های تک واحدی در کاربری‌های مسکونی و تجاری مستند قانونی: تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ و بند ۱۶ ماده ۷۷ قانون شوراها عوارض کمبود مساحت برای ساختمان‌های تک واحدی در کاربری مسکونی و تجاری به شرح ذیل محاسبه و وصول گردد.

۳۰P.S = مساحت کمبود عرصه = P قیمت منطقه‌ای

توضیحات: منظور از کسری مساحت میزان مساحت عرصه موجود نسبت به حداقل مساحت تفکیک تعیین شده در طرح مصوب می‌باشد.

۳) عوارض تفکیک اعیان در کاربری‌های مسکونی و تجاری

مستند قانونی: تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ و بند ۱۶ ماده ۷۱ و ماده ۷۷ قانون شوراها

۴-۱) عوارض تفکیک اعیان با کاربری‌های مختلف به شرح ذیل محاسبه و اخذ گردد:

الف: عوارض تفکیک اعیان در کاربری مسکونی به ازای هر مترمربع ۳ درصد گروه ساختمانی (موضوع تبصره ۱۱ ماده صد قانون شهرداری‌ها)

ب: عوارض تفکیک اعیان در کاربری تجاری به ازای هر مترمربع ۵ درصد گروه ساختمانی (موضوع تبصره ۱۱ ماده صد قانون شهرداری‌ها)

تبصره ۱: اخذ رضایت مالکین در کلیه املاک مشاعی در خصوص تفکیک الزامی است. تبصره ۲: در خصوص آن دسته از تفکیک‌هایی که نیاز به اخذ مصوبات کمیسیون ماده ۵ می‌باشند قبل از ارسال پرونده به کمیسیون مربوطه کلیه عوارض‌های متعلقه محاسبه و ضمانت نامه بانکی از مالک اخذ سپس به کمیسیون ماده ۵ ارسال می‌گردد.

تبصره ۳: وصول کسری حد نصاب تفکیک به هنگام صدور پروانه ساختمانی و یا تفکیک اراضی الزامی است.

تبصره ۴: در خصوص اسناد صادره از طریق ماده ۱۴۷ و ۱۴۸ و ۲۱ و ۲۲ عوارض کسری حد نصاب تفکیک (بر اساس ضوابط شهرسازی) در هنگام مراجعه اولیه به شهرداری (نقل و انتقال و.....) قابل وصول خواهد بود.

۴) عوارض کسری سهم العرصه اعیان (هنگام صدور پروانه احداث بنا)

مستند قانونی: تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ و بند ۱۶ ماده ۷۱ و ماده ۷۷ قانون شوراها

عوارض تفکیک سهم العرصه اعیان (کمبود اعیان) به شرح ذیل محاسبه و وصل گردد: واحدهای مجاز =  $40 \times P \times S$  = مساحت کمبود عرصه = P قیمت منطقه‌ای توضیح: مساحت عرصه مورد نیاز برای هر واحد مسکونی ۷۵ متر واحد تجاری، ۵۰ متر در کلیه تراکم‌ها می‌باشد.

حداکثر تعداد واحد مسکونی در هر قطعه به ازای هر ۵۰ متر زمین می‌باشد.

۷) نحوه ی محاسبه تغییر بهره‌برداری املاک

۱- جهت تغییر بهره‌برداری ملک از مسکونی به تجاری  $S \times 80 \times P$

۲- جهت تغییر بهره‌برداری ملک از کشاورزی و فضای سبز به مسکونی  $S \times 60 \times P$

۳- جهت تغییر بهره‌برداری ملک از کشاورزی و فضای سبز به تجاری  $S \times 100 \times P$

۴- جهت تغییر بهره‌برداری ملک از کشاورزی و فضای سبز به صنعتی  $S \times 80 \times P$

۵- جهت تغییر بهره‌برداری ملک از صنعتی به تجاری  $S \times 50 \times P$

۶- جهت تغییر بهره‌برداری ملک از مسکونی به صنعتی  $S \times 70 \times P$

۷- جهت تغییر بهره‌برداری از سایر کاربری‌ها به مسکونی  $S \times 35 \times P$

۸- جهت تغییر بهره‌برداری از سایر کاربری‌ها به صنعتی و تجاری  $S \times 80 \times P$

متر از قابل تغییر کاربری = S قیمت منطقه‌ای = P

تبصره: حداقل قیمت منطقه‌ای ۲۰/۰۰۰ ریال لحاظ گردد.

ب - مصوبه شماره ۲۳۶۲ مصوب ۱۳۹۶/۱۰/۵

جناب آقای نجفی، شهردار محترم نیشابور - با سلام و احترام؛

نامه شماره ۳۸۵۷/۳/۱۱۲۱۹ - ۱۳۹۶/۹/۱۳ هیأت تطبیق مصوبات شوراها در ارتباط با اصلاح مصوبه شماره ۲۰۹۸/ش - ۱۳۹۶/۹/۴ با موضوع نحوه محاسبه بهای

خدمات تغییر بهره‌برداری و افزایش تراکم، نحوه محاسبه بهای خدمات ورود به محدوده - تأمین سرانه خدماتی و معابر طرح جامع شهر نیشابور و نحوه محاسبه بهای خدمات تفکیک؛ در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۶/۹/۲۹ شورای اسلامی شهر نیشابور مطرح شد و متن مصوبه یاد شده به شرح زیر اصلاح شد:

«نحوه محاسبه بهای خدمات تغییر بهره‌برداری و افزایش تراکم»

ماده ۳) بهای خدمات تغییر بهره‌برداری به شرح رابطه زیر محاسبه و دریافت گردد:

نوع تغییر بهره‌برداری	فرمول محاسبه
مینا به انتفاعی گروه ۱	$P \times 80 \times \text{مساحت}$
مینا به انتفاعی گروه ۲	$P \times 75 \times \text{مساحت}$
مینا به نیمه انتفاعی	$P \times 70 \times \text{مساحت}$
غیرانتفاعی به نیمه غیرانتفاعی	$P \times 60 \times \text{مساحت}$
غیرانتفاعی به مینا	$P \times 75 \times \text{مساحت}$
غیرانتفاعی به نیمه انتفاعی	$P \times 85 \times \text{مساحت}$
غیرانتفاعی به انتفاعی گروه ۲	$P \times 95 \times \text{مساحت}$
غیرانتفاعی به انتفاعی گروه ۱	$P \times 100 \times \text{مساحت}$
نیمه غیرانتفاعی به مینا	$P \times 60 \times \text{مساحت}$
نیمه غیرانتفاعی به نیمه انتفاعی	$P \times 70 \times \text{مساحت}$
نیمه غیرانتفاعی به انتفاعی گروه ۲	$P \times 85 \times \text{مساحت}$
نیمه غیرانتفاعی به انتفاعی گروه ۱	$P \times 100 \times \text{مساحت}$
نیمه انتفاعی به انتفاعی گروه ۲	$P \times 40 \times \text{مساحت}$
نیمه انتفاعی به انتفاعی گروه ۱	$P \times 50 \times \text{مساحت}$
انتفاعی گروه ۲ به انتفاعی گروه ۱	$P \times 40 \times \text{مساحت}$

تبصره ۱) حداقل قیمت منطقه‌ای ۲۰/۰۰۰ ریال لحاظ می‌شود.

«نحوه محاسبه بهای خدمات تفکیک»

ماده ۱) بهای خدمات باز تفکیک عرصه به ازای هر مترمربع از کل عرصه ملک مؤدیان، اعم از اینکه مشمول پرداخت حقوق شهرداری بابت مزایای ورود به محدوده یا تأمین سرانه خدماتی طرح جامع باشند، در املاک با کاربری انتفاعی گروه ۱ و ۲ و نیمه انتفاعی معادل  $10P$  و در سایر کاربری‌های گروه مینا معادل  $6P$  و سایر کاربری‌ها معادل  $4P$  محاسبه و دریافت شود.

تبصره ۱) در باز تفکیک‌های بعدی املاک، بهای خدمات تفکیک به شرح فوق صرفاً شامل قطعه دوم و ما بعد آن (آن هم قطعات کوچکتر) می‌شود.

تبصره ۲) رعایت حد نصاب تفکیک در کلیه تفکیک‌ها و افزاینها الزامی است.

النهاییه با عنایت به اینکه موضوع شکایت شاکی آقای علی یوسف زاده علی الرغم ایرادات عدیده فوق‌الذکر مسبوق به سابقه می‌باشد و سابقاً هیأت عمومی دیوان نسبت به آن اعلام نظر و رأی نموده‌اند. ضمن اینکه همان گونه که در فوق اعلام گردید دعوی نامبرده مبنی بر احراز تخلف در کلاسه پرونده‌ای ۹۶۰۲۶۴ شعبه ۱۳ دیوان و ۹۷۰۰۶۸ شعبه ۲ تجدیدنظر دیوان رد گردیده است لذا برابر ماده ۸۵ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری به دلیل وجود رأی قبلی موضوع از موارد رد درخواست می‌باشد. علاوه بر آن پرونده از مصادیق ماده ۹۱ قانون فوق (اعلام اشتباه از سوی ریاست قوه یا رئیس دیوان یا تقاضای مستدل بیست نفر از قضات دیوان) نیز نمی‌باشد. بر این اساس طرح مجدد همان موضوعات فاقد وجهت قانونی است. علاوه بر آن کلیه مصوبات صادره از شورای اسلامی شهر نیز برابر اختیارات حاصله قانونی شورا تصویب گردیده و به لحاظ شکلی و ماهوی خالی از ایراد می‌باشد نهایتاً رد قاطع شکایت مطروحه مورد استدعاست.

رسیدگی به موضوع از جمله مصادیق حکم ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری تشخیص نشد.

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲، پرونده به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری ارجاع می‌شود و هیأت مذکور به موجب دادنامه شماره ۱۴۷۱ و ۱۴۷۰ - ۱۳۹۹/۱۲/۱۳ ماده ۱ تحت عنوان عوارض مزاد بر تراکم، ماده ۶ تحت عنوان عوارض تفکیک واحدهای مزاد احداث شده، ماده ۸ نحوه محاسبه ورود به محدوده از مصوبه شماره ۲۰۶۸/ش - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶، مواد ۱، ۲ و ۴ از تعرفه تحت عنوان نحوه محاسبه بهای خدمات تغییر بهره‌برداری و افزایش تراکم و تعرفه تحت عنوان نحوه محاسبه بهای خدمات ورود به محدوده از مصوبه شماره ۲۳۶۲/ش - ۱۳۹۶/۱۰/۵ مصوب شورای اسلامی شهر نیشابور را قابل ابطال تشخیص نداد و رأی به رد شکایت صادر کرد. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعی یافت.

رسیدگی به مواد ۲، ۳، ۴ و ۷ از مصوبه شماره ۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶ و ماده ۳ از تعرفه نحوه محاسبه بهای خدمات تغییر بهره‌برداری و افزایش تراکم و ماده ۱ نحوه محاسبه بهای خدمات تفکیک از مصوبه شماره ۲۳۶۲ - ۱۳۹۶/۱۰/۵ شورای اسلامی شهر نیشابور در دستور کار هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۰/۲/۲۱ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

### رأی هیأت عمومی

الف - با توجه به اینکه در آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وضع عوارض برای کسری فضای باز یا فضای آزاد و همچنین وضع عوارض برای تفکیک در تمام اشکال آن و کسری حد نصاب تفکیک در مصوبات شوراهای اسلامی شهرهای مختلف مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قانونی تشخیص و ابطال شده است، بنابراین ماده ۲ تحت عنوان عوارض کسری مساحت یا اعیان برای ساختمانهای تک واحدی در کاربریهای مسکونی و تجاری، ماده ۳ تحت عنوان عوارض تفکیک اعیان در کاربریهای مسکونی و تجاری، ماده ۴ تحت عنوان عوارض کسری سهم‌العرصه اعیان از مصوبه شماره ۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶ و ماده ۱ نحوه محاسبه بهای خدمات تفکیک از مصوبه شماره ۲۳۶۲ - ۱۳۹۶/۱۰/۵ که به تصویب شورای اسلامی شهر نیشابور رسیده‌اند، به دلایل مندرج در آرای شماره ۱۵۲۹ - ۱۳۹۳/۹/۲۴ و شماره ۳۱۵ - ۱۳۹۶/۴/۱۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری خلاف قانون و خارج از اختیار بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شوند.

ب - طبق ماده ۵ قانون شورای عالی شهرسازی و معماری ایران: «بررسی و تصویب طرحهای تفصیلی شهری و تغییرات آنها در هر استان به وسیله کمیسیونی به ریاست استاندار (و در غیاب وی معاون عمرانی استانداری) و با عضویت شهردار و نمایندگان وزارت مسکن و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی و همچنین رئیس شورای اسلامی شهر ذیربط و نماینده سازمان نظام مهندسی استان (با تخصص معماری یا شهرسازی) بدون حق رأی انجام می‌شود» و براساس آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله رأی شماره ۱۳۰۹ - ۱۳۹۷/۵/۹ عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری در مصوبات شورای اسلامی شهرها ابطال نگردیده است، لکن تغییر کاربری بدون اخذ مجوز از کمیسیون ماده پنج شورای عالی شهرسازی و معماری توسط شورای اسلامی یا شهرداری فاقد وجهت قانونی است؛ بنابراین اطلاق ماده ۷ از مصوبه شماره ۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۲۶ و ماده ۳ از تعرفه نحوه محاسبه بهای خدمات تغییر بهره‌برداری و افزایش تراکم که بدون اخذ مجوز از کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری به تصویب رسیده‌اند، مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات مرجع تصویب بوده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شوند.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمد مصدق

بدیهی است این مصوبه با رعایت قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور قابل اجراست. - رئیس شورای اسلامی شهر نیشابور

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر نیشابور به موجب لایحه شماره ۱۶۲۶/ش - ۱۳۹۷/۵/۲۹ به طور خلاصه توضیح داده است که:

«توجهاً به اینکه هرگونه تصمیم‌گیری نسبت به مصوبات شورای اسلامی شهر نیشابور ممکن است حقوق عمومی و عام‌المنفعه شهرداری را در معرض تضییع قرار دهد. لذا ضرورت داشت شهرداری نیز به عنوان طرف شکایت از جانب شاکی اعلام گردد و از این حیث دادخواست شرایط قانونی را ندارد. وفق ماده ۸۱ قانون فوق، همگی ایرادات ذکر شده از موارد رد درخواست شاکی می‌باشد و از این حیث رد دادخواست شاکی مورد استدعاست.

وضع قاعده آمره در باب اخذ هرگونه عوارض به قوه مقننه اختصاص دارد و قانونگذار نیز به موجب مواد قانونی آتی، این موضوع را به شوراهای اسلامی شهر واگذار نموده است. بند ۱۶ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی، یکی از وظایف شورای اسلامی شهر «تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می‌شود.» ماده ۷۷ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ (اصلاحی ۱۳۸۶/۸/۲۷): شورای اسلامی شهر می‌تواند نسبت به وضع عوارض متناسب با تولیدات و درآمدهای اهالی به منظور تامین بخشی از هزینه‌های خدماتی و عمرانی مورد نیاز شهر طبق آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران اقدام نماید.

تبصره - عوارض یک ماه پس از ارسال هر مصوبه به وزارت کشور قابل وصول است. وزیر کشور می‌تواند در هر مقطعی که وصول هر نوع عوارض را منطبق بر آیین‌نامه مصوب نداند نسبت به اصلاح یا لغو آن اقدام نماید. قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷: ماده ۵۰ تبصره ۱- شوراهای اسلامی شهر و بخش جهت وضع هر یک از عوارض محلی جدید که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده باشد موظفاند موارد را حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد، تصویب و اعلام عمومی نمایند.

قانون برنامه پنجم توسعه کشور: ماده ۱۸۱- به منظور ارتقاء برنامه‌ریزی کشور با لحاظ نمودن دو اصل آمایش سرزمین و پایداری محیطی در کلیه فعالیت‌های توسعه و سرمایه ملی و استانی، ایجاد هماهنگی بخشی، منطقه‌ای و بخشی منطقه‌ای و رعایت در توزیع منابع و فرصت‌ها، توسعه متوازن مناطق، ارتقاء توانمندی‌های مدیریتی استانها و انتقال اختیارات اجرایی به استانها متمرکز امور حاکمیتی در مرکز، ساز و کارها و شاخص‌های لازم به تصویب هیأت وزیران رسد.

تبصره ۱- هرگونه تخفیف، بخشودگی حقوق و عوارض شهرداریها توسط دولت و قوانین مصوب منوط به تامین آن از بودجه عمومی سالانه کشور است. درغیراین صورت بخشودگی و تخفیف حقوق و عوارض شهرداری ممنوع است. شهرداری نیشابور نیز با اختیارات حاصله قانونی فوق مبادرت به پیشنهاد لوایح اخذ عوارض به شورای اسلامی شهر نموده است و مصوبات قانونی با توجه به قوانین مارالذکر مصوب و ابلاغ گردیده و پس از تایید کمیته انطباق فرمانداری اجرایی شده است. هر چند بنا به مراتب مندرج در بندهای فوق شکایت شاکی دارای ایرادات متعددی است و دقیقاً ایرادات مصوبات مورد اعتراض مصوب سالهای ۱۳۹۳ و ۱۳۹۶ تصریح نگردیده است اما چنانچه از متن شکایت چنین استنباط شود که ایشان نسبت به اخذ عوارض مزاد بر تراکم، عوارض اضافه بنا، عوارض پذیره، عوارض تغییر کاربری معترض می‌باشند با این فرض کلیه عوارضات فوق بر اساس قوانین از مودیان اخذ می‌گردد.

موید موضوع چندین رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شرح ذیل می‌باشد:

۱- رأی شماره ۱۷۶ - ۱۳۹۶/۸/۳۰ هیأت تخصصی عمران شهرسازی و اسناد دیوان عدالت اداری که اخذ عوارض مذکور را کاملاً وفق قوانین و مقررات اعلام نموده است. چرا که جرایم مندرج در تبصره‌های ماده صد قانون شهرداری در واقع و نفس‌الامر به منزله مجازات تخلفات ساختمانی مورد نظر مقنن بوده و انواع گوناگون عوارض قانونی در حقیقت از نوع حقوق دیوانی ناشی از اعمال مجاز محسوب می‌شود.

۲- علاوه بر آن رأی شماره ۵۸۷ - ۱۳۸۳/۱۱/۲۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز موید موضوع می‌باشد.

۳- همچنین در دادنامه شماره ۲۴۳ - ۱۳۸۷/۴/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری که از جانب تعدادی از قضات دیوان در هیأت عمومی مطرح گردیده اخذ عوارضات فوق کاملاً منطبق بر قوانین و مقررات اعلام گردیده است.

۴- علاوه بر آن هیأت عمومی دیوان طی دادنامه شماره ۱۹۱ - ۱۳۹۶/۸/۳۰ اخذ عوارض پذیره را در حدود وظایف و اختیارات شورا و برابر قوانین مورد اشاره در فوق اعلام نموده‌اند.

۵- همچنین در سال ۱۳۹۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۷۸۶ - ۱۳۹۶/۸/۹ در کلاسه پرونده ۱۰۷۹/۹۶ وضع عوارض علاوه بر جریمه کمیسیون ماده ۳۰۰ قانون شهرداری را منطبق با قوانین تشخیص و مصوبه شورای اسلامی شهر به تاریخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۸ را ابطال نموده است.